Farma, která stojí na datech, výživě a řízené obměně stáda

Když přijíždíme do areálu KLADRUBSKÁ a. s., je hned vidět, že tady všechno funguje jako propojený celek. „U nás musí každá část navazovat na druhou. Jinak by to nešlo," říká hlavní zootechnik Bronislav Polcar, který nás společně s ředitelem Davidem Richterem provází provozem.

Ing. Jiří Kostkan, poradce pro chov skotu,
foto Bronislav Polcar

Podnik dlouhodobě staví na vlastní krmivové základně, přesné analytice a řízené reprodukci. V roce 2025 farma dodala 12,56 milionu litrů mléka, průměrný stav činil 911 krav a denní užitkovost byla 37,8 litru na krávu. U dojených krav se produkce pohybovala kolem 43 litrů. „Tohle nejsou náhodná čísla. Je to výsledek systému a kontroly," doplňuje ředitel David Richter.

Krmivová základna jako základ stability

Krmivová základna je pro podnik klíčová. Kukuřice, vojtěška a travní porosty tvoří základ TMR a díky rozsáhlým plochám může farma přesně plánovat sklizeň i cílovou sušinu. Polcar vysvětluje, že kvalita siláží rozhoduje o celém roce. Kukuřičné siláže se dlouhodobě drží ve velmi dobrých parametrech a pravidelné laboratorní rozbory jsou samozřejmostí. „Siláže si hlídáme. Bez kvalitní siláže by to celé spadlo," říká zootechnik. Roční potřeba krmiva odpovídá více než třem stům tisícům krmných dnů, takže každá odchylka v kvalitě se násobí stovkami krav.

CNCPS jako praktický nástroj pro rozhodování

Výživa je řízena pomocí systému CNCPS. Podle Bronislava Polcara nejde o žádnou teoretickou tabulku, ale o praktický nástroj, který farmě říká, co se v krmivu skutečně děje. Díky tomu mohou přesně reagovat na změny v kvalitě siláží, upravovat poměry bílkovin a energie a držet stabilní příjem i produkci. Rozbory probíhají pravidelně ve spolupráci s laboratořemi Čekanice a Dairyland. „Jakmile přijde nový rozbor, upravíme dávku. Je to rutina," dodává.

Celkový pohled na farmu Kladrubská a. s., zachycující rozsah areálu, zemědělské budovy i okolní krajinu, která dotváří charakter tohoto moderního hospodářství

Pohled do stáje porodny před naskladněním zvířat, zachycující připravené boxy, čisté prostředí a technické zázemí pro nadcházející ustájení krav

Obměna stáda podle ekonomiky

Obměna stáda je řízena aktivně a pružně. Podíl krav vyřazených z reprodukce se pohybuje mezi osmi až patnácti procenty. Bronislav Polcar podotýká, že kráva, která nesplní reprodukční nebo produkční očekávání, nejde dál do zapouštění. Zůstává v dojení jen do té doby, dokud její produkce pokrývá náklady. David Richter doplňuje, že obměna stáda je vždy navázaná na ekonomiku. Když je cena mléka nízká, obměna se zrychlí. Když je cena mléka vysoká, mohou si dovolit držet krávy déle.

Tento přístup potvrzují i zahraniční studie. Švýcarský Agroscope v roce 2025 publikoval analýzu, která ukazuje, že při nízké ceně mléka je ekonomicky výhodnější zvýšit míru vyřazování krav, zejména těch s horší reprodukcí nebo nižší užitkovostí. Maďarská Universita v Szegedu v roce 2024 popsala, že nejčastějším důvodem vyřazení krav v první a druhé laktaci jsou právě reprodukční problémy a že ekonomicky nejdůležitější není samotná produkce, ale správné načasování vyřazení. Americká data z Penn State Extension pak ukazují, že reprodukce je hlavní důvod cullingu neboli brakování u mladých krav a že podniky s vysokou užitkovostí musí rozhodovat rychle — kráva, která nezabřezne, je ekonomicky neudržitelná. „Tyto studie jen po-

tvrzují to, co děláme v praxi. Když kráva nezabřezne, nemá v moderním provozu místo. Je to tvrdé, ale je to realita," uzavírá Polcar.

Reprodukce jako stabilní základ provozu

Bronislav Polcar považuje stabilní reprodukci za největší výhodu celého systému. „Reprodukce je základ. Když funguje reprodukce, funguje produkce. Když nefunguje, nedoženete to nikde jinde," říká. Podle něj byl největší zlom přechod od externí inseminační služby k inseminacím prováděným přímo pracovníky farmy. „Od té doby máme reprodukci pod kontrolou. Víme přesně, kdy inseminujeme, jaký protokol běží a jaké jsou výsledky," dodává.

Ovsynch a Presynch v praxi

Na kravách farma používá klasické synchronizační protokoly Ovsynch a Presynch, které umožňují přesné načasování ovulace a inseminace. Ovsynch probíhá ve schématu: první dávka GnRH, za sedm dní prostaglandin, po dvou dnech druhá dávka GnRH a inseminace následuje přibližně 16 až 20 hodin poté. Presynch je dvoufázový systém, který

Pohled do stáje s upraveným boxovým ložem, které představuje jeden ze základních předpokladů pro vysokou užitkovost a dlouhodobou pohodu dojnic

připravuje krávu na následný Ovsynch pomocí dvou dávek prostaglandinu v odstupu čtrnácti dnů, přičemž dvanáct dní po druhé dávce začíná klasický Ovsynch. „U krav nám to dává jistotu. I když neukazují výraznou říji, máme přesné načasování," vysvětluje Polcar.

Jalovice: detekce říje podle aktivity

Jalovice nejsou synchronizovány. „U jalovic jedeme čistě aktivitu. Buď to ukáže pedometr, nebo to vidíme ve stáji," říká Polcar. Výsledky tomu odpovídají — v roce 2026 bylo po první inseminaci 64 procent jalovic březích, přičemž první dávka je vždy sexovaná. Pro ilustraci: v roce 2020 měla farma na první inseminaci jen 45 procent, a to ještě bez použití sexovaného semene.

Krávy a prvotelky: jasná strategie

U krav je po první inseminaci 57 procent březích. U prvotelek se sexované semeno používá jen omezeně. „Sexujeme asi deset procent prvotelek. Nechceme riskovat zbytečné ztráty, takže sexované dávky dáváme jen tam, kde to dává smysl," vysvětluje Polcar. Přibližně polovina stáda je připouštěna masným býkem, což farmě umožňuje flexibilně pracovat s obměnou stáda i s produkcí jatečných telat.

Digitální řízení stáda

Farma využívá digitální systémy pro evidenci inseminací, monitoring říje, plánování krmiv i vyhodnocování produkce. Richter vysvětluje, že data nejsou byrokracie, ale nástroj. Díky nim mohou rychle reagovat na změny, upravovat krmné dávky a plánovat sklizeň podle reálných parametrů. „Bez dat bychom dnes takhle neprodukovali," dodává.

Moderní stáje a uzavřený cyklus

Stáje jsou vybaveny boxovým ustájením, oddělenými porodnami a řízenou ventilací. Bronislav Polcar říká, že komfort krav je základ. „Když leží, vydělávají." Bioplynová stanice uzavírá materiálový cyklus. Hnůj putuje do bioplynky, digestát zpět na pole jako hnojivo. „Co vyprodukujeme, vracíme zpět do půdy. Je to jednoduché," doplňuje agronom. KLADRUBSKÁ je farma, která stojí na vlastní krmivové základně, datech, stabilní reprodukci a řízené obměně stáda. „Není to o zázracích. Je to o systému a disciplíně," uzavírá hlavní zootechnik Bronislav Polcar. ■

Pomáháme snížit náklady na krmiva

centrální laboratoř

DAIRYLAND Laboratories, Inc.

- Komplexní rozbory objemných krmiv
- Měření na FOSS NIRS – nejspolehlivější technologie na trhu
- Vyhodnocení v Dairyland Laboratories
- Práce v systémech CNCPS a NASEM – přesné výživářské modely
- Výsledky do 3 pracovních dnů – garantováno

Jsme akreditovaná krmivářská laboratoř. Provádíme analýzy základní chemie, prvků, mykotoxinů, vitamínů, kokcidiostatik a mikrobiologie.

Chcete přesnější krmné dávky a nižší náklady? Navštivte **www.clcekanice.cz**